

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ, ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΚΑΙ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ

Σημείωση: Η πλήρης κατανόηση της ανά χείρας παρουσίασης προϋποθέτει την συζήτηση των σημείων στην τάξη

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ, ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΚΑΙ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ

1. Πρόλογος περί διπλωματικών και άλλων σημαντικών εργασιών
2. Σημασία της πνευματικής ιδιοκτησίας/ πνευματικά δικαιώματα
3. Η εντιμότητα του επιστήμονα και ακαδημαϊκού – η κοινότητα της εφαρμοσμένης επιστήμης και της έρευνας
4. Τα είδη των πνευματικών συγγραφικών δικαιωμάτων
5. Οι αναφορές και ο ρόλος τους
6. Πώς κάνουμε αναφορές (και βιβλιογραφία) και πώς γίνονται αυτά στο word
7. Ο έλεγχος με το turn it in/ οι δηλώσεις στο εσώφυλλο
8. Παραδείγματα και Άσκηση

1. Πρόλογος περί διπλωματικών και άλλων σημαντικών εργασιών

Βασικά σημεία

- Μνήμη από τις σπουδές: μας συνοδεύει για όλη μας τη ζωή/ δεν πρέπει να ντρεπόμαστε
- ‘Επίδειξη’ με την καλή έννοια (των ικανοτήτων μας που εν τέλει η αγορά θα ‘ελέγξει’)
- Ενδεχόμενη πορεία προς την έρευνα, αλλά και το επάγγελμα
- Οι πολλαπλές πλευρές κρίσης για έναν επιστήμονα (ποιότητα γραφής, παρουσίασης, γενικής συγκρότησης, εντιμότητας, κλπ.)
- Η εργασία είναι σαν ένα παιδί μας - πνευματικό μας τέκνο

2. Σημασία της πνευματικής ιδιοκτησίας/ πνευματικά δικαιώματα

Διανοητική Ιδιοκτησία = Πνευματική Ιδιοκτησία & Βιομηχανική Ιδιοκτησία

Διανοητική ιδιοκτησία:

Άυλα αγαθά με μεγάλη εφαρμογή στο εμπόριο: γεωγραφικές ενδείξεις, εμπορικά σήματα – ετικέτες στα προϊόντα από τη Μινωϊκή εποχή κυρώσεις λόγω ψευδούς χρήσεως από τους Ρωμαίους). Την εποχή της Αναγέννησης, η παραποίηση ετιμωρείτο με ακρωτηριασμό του χεριού, όπως προκύπτει από Διάταγμα (edict) που εξέδωσε, στις 13 Μαΐου 1540, ο Αυτοκράτορας Κάρολος V.

(“Counterfeiting, no thanks” Ειδική ενημερωτική έκδοση κατά των παραποιημένων, διαθέσιμη τον Μάιο 2008). Σύμβαση της Μαδρίτης το 1891, για την καταστολή των ψευδών ή παραπλανητικών ενδείξεων προέλευσης των αγαθών.

2. Σημασία της πνευματικής ιδιοκτησίας/ πνευματικά δικαιώματα

Πνευματική ιδιοκτησία: (συγγραφικά δικαιώματα, κλπ). «το πρώτο νομοθετικό κείμενο για την πνευματική ιδιοκτησία ανευρίσκεται στην Κίνα γύρω στον 11ο αιώνα μ.Χ.» (Δ.Καλλινίκου, 2000:3).

Την εποχή της Αναγέννησης, με την επικράτηση του ουμανιστικού πνεύματος και κλίματος, δημιουργήθηκαν οι πρώτες έμμεσες ρυθμίσεις δικαιωμάτων εκμετάλλευσης έργων μέσω προνομίων που δόθηκαν κατ'αρχήν σε εκδότες, όπως π.χ. σε εκδότη από τη Βενετία (1469), τη Γερμανία (1490), και τη Γαλλία (1507) (Γ.Κουμάντος, 1995:14, και Δ. Καλλινίκου, 2000: 4)

Η Copyright Act (1709, Αγγλία) είναι ο πρώτος νόμος που αναγνωρίζει δικαιώματα εκμετάλλευσης του έργου από τον ίδιο τον συγγραφέα, και επίσης καθορίζει τη διάρκεια προστασίας του έργου.

2. Σημασία της πνευματικής ιδιοκτησίας/ πνευματικά δικαιώματα

Σήμερα υπάρχει ο **WIPO (World International Property Organisation)**, ένας από τους 15 (17) εξειδικευμένους φορείς των ΗΕ, από το 1967. Αυτός προωθεί την προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Από 01/01/1995, η συμφωνία **TRIPS (Agreement on Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights)**, υποχρεωτική για όλα τα μέλη του **Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ)** εκφράζει τον «παγκοσμιοποιημένο» τομέα του διεθνούς δικαίου της διανοητικής ιδιοκτησίας. Η TRIPS (και η +) είναι συμφωνία που θέτει standards για διανοητική ιδιοκτησία στα μέλη του ΠΟΕ. Η διανοητική ιδιοκτησία περιλαμβάνει τόσο την **πνευματική** όσο και τη βιομηχανική ιδιοκτησία.

Πνευματικοί δημιουργοί: δύο αποκλειστικά και απόλυτα δικαιώματα ή εξουσίες: το **δικαίωμα της εκμετάλλευσης του έργου (περιουσιακό δικαίωμα** ή εξουσία → συνεπώς & οικονομικά οφέλη, εντός TRIPS) και το **δικαίωμα της προστασίας του προσωπικού τους δεσμού με αυτό (ηθικό δικαίωμα** ή εξουσία, εκτός TRIPS).

2. Σημασία της πνευματικής ιδιοκτησίας/ πνευματικά δικαιώματα

Αναφορές

- Καλλινίκου Δ. (2000): *Πνευματική Ιδιοκτησία και Συγγενικά Δικαιώματα*. Αθήνα. Εκδόσεις «Δίκαιο και Οικονομία» Π.Ν.Σάκκουλα.
- Κουμάντος Γ. (1995): *Πνευματική Ιδιοκτησία*. Αθήνα. Εκδόσεις Α.Ν.Σάκκουλα. Έκτη έκδοση.

Πρόσθετη βιβλιογραφία

- Καλλινίκου Δ. (1994): *Τα θεμελιώδη δικαιώματα του νόμου 2121/1993 για την Πνευματική Ιδιοκτησία και τα Συγγενικά Δικαιώματα*. Αθήνα. Εκδόσεις Αφοί Π.Σάκκουλα.
- Καλλινίκου Δ. (2001): *Πνευματική Ιδιοκτησία και Internet*. Αθήνα. Εκδόσεις «Δίκαιο και Οικονομία» Π.Ν.Σάκκουλα.

3. Η εντιμότητα του επιστήμονα και ακαδημαϊκού – η κοινότητα της εφαρμοσμένης επιστήμης και της έρευνας

Ο επιστήμονας (και βέβαια ο ακαδημαϊκός) είναι διανοητικά ηγετική μορφή στην κοινωνία (διανοητική ηγεσία, ιδιαίτερα οι ακαδημαϊκοί). Οι επιστήμονες σε μια χώρα συγκροτούν την επιστημονική κοινότητα.

Η κοινότητα έχει αρχές και λειτουργεί με κανόνες. Πρωτίστως το ηθικό μέρος (**φυσικό δίκαιο**): ψυχικός δεσμός, ψυχική ηρεμία, αλληλο-αναγνώριση πλήρωση αισθήματος δικαίου, ... , αλλά και το λειτουργικό, οικονομικό, **ωφελιμιστικό**, κλπ (**και νομικά πρόσωπα**): προστασία από αντιγραφές, αποφυγή συγκρούσεων, ρύθμιση συμφερόντων, διασφάλιση συνεχειών, θέματα διάρκειας, εν τη ενώσει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα.

Οι πολλαπλές εκφράσεις της εντιμότητας η εμπιστοσύνη στο αποτέλεσμα της έρευνας και η οικοδόμηση από τα αρχικά δομικά στοιχεία (υπάρχει και το πρακτικό μέρος: Η εμπιστοσύνη και η καλή φήμη φέρνουν «δουλειές»// αντιστρόφως, η αγορά «τιμωρεί»). Η **επιστημονική πρόοδος** (που βοηθά στην πρόοδο της ανθρωπότητας) οικοδομείται από πολλούς επιστήμονες παγκοσμίως. Η απαιτούμενη συνεργασία προϋποθέτει αμοιβαία εμπιστοσύνη.

3. Η εντιμότητα του επιστήμονα και ακαδημαϊκού – η κοινότητα της εφαρμοσμένης επιστήμης και της έρευνας

Όσο ψηλότερα ανεβαίνουμε στην επιστημονική ιεραρχία, τόσο οι αριθμοί μειώνονται ο «κλοιός σφίγγει», και οι άνθρωποι γνωρίζονται μεταξύ τους: οι φήμες κυκλοφορούν και οι αξίες διαγιγνώσκονται. Η αλληλοαναγνώριση είναι βασικός παράγων της εμπιστοσύνης και της συνεργασίας.

Και στο πεδίο των πνευματικών δικαιωμάτων, το κλειδί της αναγνώρισης είναι η αναφορά του δημιουργού ή και του ιδιοκτήτη του δικαιώματος που δεν πρέπει να πάθει βλάβη (ηθική διάσταση, αλλά και ωφελιμιστική).

Αν κανείς δεν είναι έντιμος, κάποια στιγμή θα αποκαλυφθεί (ουδέν κρυπτόν υπό τον ήλιον).

Βλ. και το άριστο:

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%BD%CE%B5%CF%85%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%BF%CE%BA%CF%84%CE%B7%CF%83%CE%AF%CE%B1

4. Τα είδη των πνευματικών συγγραφικών δικαιωμάτων

Τα παρακάτω σύμβολα μας υποδεικνύουν τον τρόπο που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε ένα πνευματικό προϊόν/ τα νομικά μας όρια εν σχέση με αυτό.

© (copyright) (1952)

®
(σήμα κατατεθέν)

TM ή SM (εμπορικό σήμα)

Ⓒ (copyleft)

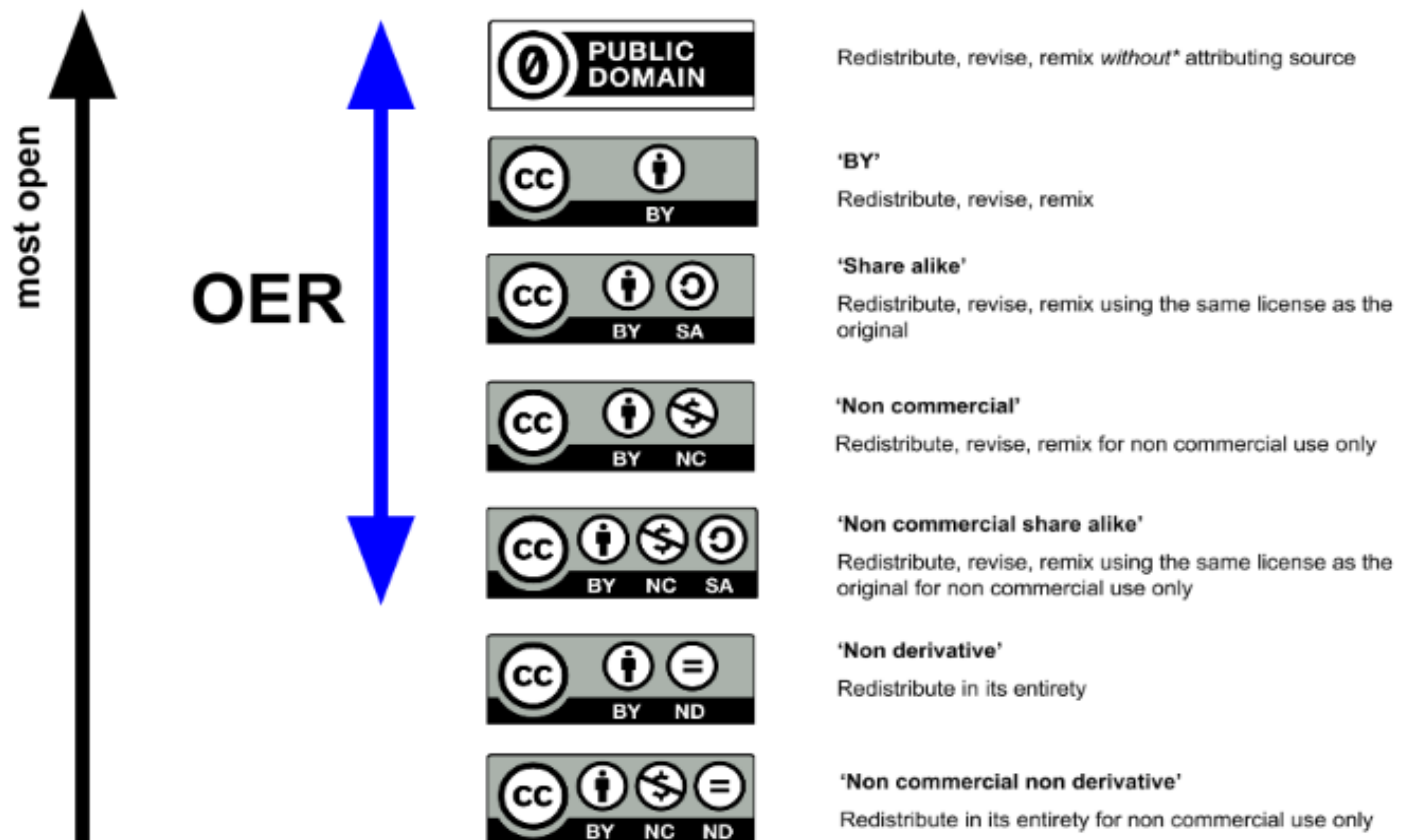
CC (creative commons)

<https://depot-de-marque.com/en/symbol-r-tm-and-c-why-and-how-use-them/>

<https://el.piliapp.com/symbols/copyright/>

<https://www.albright-ip.co.uk/2018/02/intellectual-property-symbols-what-they-mean-and-when-to-use-them/>

4. Τα είδη των πνευματικών συγγραφικών δικαιωμάτων (Ειδικά τα CC)

* Indicates you must always attribute source
BY

4. Τα είδη των πνευματικών συγγραφικών δικαιωμάτων

Σχετικοί ιστότοποι (ανάμεσα σε πολλούς):

http://s3.amazonaws.com/libapps/accounts/41998/images/Decoding_Creative_Commons_licenses.png

<https://www.alltechbuzz.net/el/copyright-symbol/>

<https://creativecommons.ellak.gr/2019/01/31/enas-aplos-odigos-me-paradigmata-gia-tis-adies-creative-commons/>

https://creativecommons.ellak.gr/wp-content/uploads/sites/19/2015/08/Quick-Guide-CC_gr.pdf

OER: Open Educational Resources

<https://www.unesco.org/en/open-educational-resources>

5. Οι αναφορές και ο ρόλος τους

Οι αναφορές βασίζονται (παραπέμπουν, αναφέρονται σε) **ΠΗΓΕΣ (& τεκμήρια)**

Οι πηγές μπορεί να είναι:

- Πρωτογενείς
- Δευτερογενείς

Διάφορα υπο-είδη ανάλογα με την επιστήμη και το υλικό που χρησιμοποιεί (π.χ. αρχαίοι πάπυροι)

Έγκυρες και μη έγκυρες πηγές

5. Οι αναφορές και ο ρόλος τους

Οι αναφορές:

Αποδεικνύουν (ή αυξάνουν) την αξιοπιστία των δικών μας επιχειρημάτων, πληροφοριών, αναλύσεων, λεγομένων (δηλ. υπάρχει και μαρτυρία άλλων)

Πρέπει να **δίνουν τη δυνατότητα** στον αναγνώστη να βρει εύκολα την πηγή που εμείς χρησιμοποιήσαμε για να ανατρέξει περισσότερο, να δώσει τις δικές του ερμηνείες και να προχωρήσει η έρευνα.

Είναι υποχρεωτικές: Οποιαδήποτε χρήση στοιχείων, κειμένων, επεξεργασιών, επιχειρημάτων και ιδεών κάποιου άλλου που τις έχει διατυπώσει γραπτά πρέπει να έχει αναφορά. Εάν δεν έχει, αυτό αποτελεί **βαρύτατο ακαδημαϊκό παράπτωμα, διότι πρόκειται περί λογοκλοπής** (plagiarism), **παραβίασης του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας, και απάτη, παραπτώματα** τα οποία (όπως και η αντιγραφή στις εξετάσεις) τιμωρούνται αυστηρότατα (μέχρις οριστικής αποβολής από όλα τα πανεπιστήμια της χώρας), από όλα τα πανεπιστήμια του κόσμου.

6. Πώς κάνουμε αναφορές (και βιβλιογραφία) και πώς γίνονται αυτά στο Word (επίσης Mendeley, End Note, Zotero, etc)

Πότε κάνουμε αναφορές: Όταν χρησιμοποιούμε, δανειζόμαστε, παραθέτουμε, αξιοποιούμε με οποιονδήποτε τρόπο, τη σκέψη ή τα κείμενα, ή άλλη ρητή έκφραση άλλων δημιουργών/συγγραφέων, κλπ.

Γενικό επίπεδο (απλή αναφορά: κάποιος έχει διατυπώσει μια ιδέα για κάτι) (& passim-διατρέχει το κείμενο, κλπ).

Αυτούσιο κείμενο (επί λέξει, κατά γράμμα) (quotation) πάντα **σε εισαγωγικά ΚΑΙ** αριθμό σελίδας στην αναφορά, αλλά εάν είναι μεγαλύτερο των 3-4 γραμμών μπαίνει σε δική του παράγραφο, με αριστερή τουλάχιστον στοίχιση, μονό διάστημα γραμμής, και χωρίς εισαγωγικά. Πάντα όμως με αναφορά και αριθμό σελίδας.

Ειδικές συντομεύσεις (ibid-το αμέσως προηγούμενο, op cit-το προηγούμενο του ιδίου, κλπ).

Ως προς τη **θέση τους στο κείμενο**, υπάρχουν υποχρεωτικά δύο είδη αναφορών: οι εντός κειμένου και οι βιβλιογραφικές αναφορές στο τέλος του κειμένου. Η αντιστοιχία είναι αμφιμονοσήμαντη.

Τις αναφορές τις κάνουμε είτε «χειροκίνητα» είτε μέσω μίας από τις **πλατφόρμες**.

Γενικά, συνιστάται η χρήση μιας από τις πλατφόρμες (προϋποθέτει πέρασμα της πηγής στη βάση δεδομένων της πλατφόρμας) (και διότι μπορούμε να αυτοματοποιήσουμε τη βιβλιογραφία).

Η κάθε πλατφόρμα δίνει τη δυνατότητα για χρήση **διαφόρων συστημάτων** (APA-Harvard, κλπ).

Το κάθε σύστημα έχει **παραλλαγές**.

Οι αναφορές μπορεί να είναι:

[1] Εντός κειμένου:

α) μέσα στην παράγραφο (σε παρένθεση με βάση το επιλεγμένο σύστημα, παράδειγμα: Βλιάμος 1990: 123-4)

β) στο τέλος της σελίδας (ως υποσημείωση με πιο ολοκληρωμένη αναφορά, παράδειγμα: Gomulka, St. 1990: *The Theory of Technological Change and Economic Growth*. London: Routledge, pp. 234-238), και με ενδεχόμενες επεξηγήσεις. Με την ίδια λογική επίσης συντετμημένο.

[2] Στο τέλος του κειμένου γράφονται όλες οι βιβλιογραφικές αναφορές (αμφιμονοσήμαντα με τις εντός και με πλήρη βιβλιογραφική πληροφορία).

Σημείωση: διαφορετικές επιστήμες ακολουθούν κατά παράδοση διάφορα στυλ, όπως αριθμημένες αναφορές στο τέλος του κειμένου. Μερικοί εκδότες παλαιότερα αρκούσαν και στις αναφορές εντός κειμένου σε υποσημείωση (χωρίς τις βιβλιογραφικές αναφορές στο τέλος του κειμένου).

Διαφορετικοί εκδότες, διαφορετικές απαιτήσεις. Γι'αυτό οι πλατφόρμες «συμφέρουν», διότι αλλάζει κανείς αυτόματα σύστημα (π.χ. από Harvard σε APA). Αρκεί να υπάρχει το κείμενο στη βάση δεδομένων που φτιάχνουμε.

Μεγαλύτερη σημασία από το ίδιο το σύστημα έχει η **συνέπεια**, ακόμη και στη στίξη. Αυτό εξασφαλίζεται πλήρως με το σωστό πέρασμα στη βάση μιας πλατφόρμας.

Η συνέπεια δείχνει τη **σοβαρότητα** του συγγραφέα και την προσήλωσή του σε λεπτομέρειες, αντανακλά το επίπεδο της ακριβολογίας του, και της λογικής του σκέψης, της υπευθυνότητας απέναντι στους άλλους (αναγνώστες, κλπ) αλλά και της αισθητικής του.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. τον **Οδηγό που δίνει το Τμήμα, ή οι εκδότες.**

Το ίδιο κείμενο σε διάφορες εκδοχές referencing

Παράδειγμα της πλατφόρμας του Word

7. Ο έλεγχος με το turn it in/ οι δηλώσεις στο εσώφυλλο

- Τι είναι το turn it in
- Έλεγχος ακόμη και σε μεταφρασμένο υλικό
- Ποσοστά πηγών
- Ποσοστά ανοχής
- Εγκυρότητα πηγών

ΔΗΛΩΣΗ ΠΕΡΙ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ («ΠΛΑΓΙΑΡΙΣΜΟΥ» !!!)

Η παρακάτω δήλωση θα πρέπει να υπάρχει υποχρεωτικά στη δεύτερη σελίδα (η πρώτη είναι το εξώφυλλο) των κάτωθι εργασιών, άλλως αυτές δεν θα γίνονται δεκτές.

- 1) Προπτυχιακές εργασίες σε όσους καθηγητές το απαιτούν
- 2) Προπτυχιακές διπλωματικές
- 3) Μεταπτυχιακές εργασίες σε μαθήματα
- 4) Μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες
- 5) Εργασίες στο πλαίσιο του διδακτορικού προγράμματος εφ' όσον υπάρχουν
- 6) Διδακτορικές διατριβές

Δήλωση

Βεβαιώνω ότι η παρούσα εργασία είναι δική μου, δεν έχει συγγραφεί από άλλο πρόσωπο με ή χωρίς αμοιβή, δεν έχει αντιγραφεί από δημοσιευμένη ή αδημοσίευτη εργασία άλλου και δεν έχει προηγουμένως υποβληθεί για βαθμολόγηση στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας ή αλλού. Βεβαιώνω ότι είμαι εν γνώσει των κανόνων περί λογοκλοπής του ΤΜΧΠΠΑ και ότι στο πλαίσιο αυτού έχουν τηρηθεί όλοι οι κανόνες κατά την ακαδημαϊκή δεοντολογία, σχετικά με αναφορές, βιβλιογραφία, κλπ, τόσο από έντυπες όσο και από ηλεκτρονικές πηγές. Σε περίπτωση λογοκλοπής αποδέχομαι όλες τις ποινές που προβλέπουν οι εκάστοτε κανονισμοί του ΠΘ ή και του ΤΜΧΠΠΑ, ακόμη και μελλοντική αφαίρεση του διπλώματός μου.

Ονοματεπώνυμο

Ημερομηνία

Υπογραφή

ΠΡΟΣΟΧΗ: Υπάρχει μια νεότερη απλοποιημένη εκδοχή που χρησιμοποιούμε σήμερα στο Τμήμα.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας !
Παντολέων Σκάγιαννης • leonska@uth.gr